

Rebase II liivakarjääri

KAEVANDAMISJÄÄTMEKAVA

JÄÄTMEKAVA VAJADUS

Kaevandamisjäätmekava koostamise aluseks on Jäätmeseaduse (*JäätS*) § 42¹ (RT I 2004, 9, 52) ja selle koostamisel on lähtutud keskkonnaministri 09.11.2010. a määrusest nr 56 “Kaevandamisjäätmete käitlemise kord¹” (RT I, 11.11.2010, 1).

TEGEVUSKOHT

Taotletav asub Rebase II liivakarjäär Ida-Virumaal Alutaguse vallas Illuka külas. Mäeeraldis jääb Jõuga – Raudi kõrvalmaanteest (tee nr 13150) ca 19 m kaugusele loodesse. Taotletava mäeeraldise maa-ala asub riigiomandis olevatel katastriüksustel Rebase liivakarjäär (tunnus 22901:002:0220, pindala 2,54 ha) ja Rebase (tunnus 22901:002:0011, pindala 3,47 ha).

Taotletava Rebase II liivakarjääri mäeeraldise pindala on 4,33 ha ja teenindusmaa pindala 6,01 ha. Mäeeraldis kattub Rebase liivamaardla (reg nr 792) aktiivse tarbevaru plokkidega 1, 2, 3 ja 4 täielikult.

Kaevandatavaks maavaraks on ehitusliiv ja täiteliiv, ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 94,406 tuh m³, millest kaevandatav on 64,406 tuh m³ ja täiteliiva aktiivne tarbevaru on 61,613 tuh m³, millest kaevandatav on 55,613 tuh m³.

Mäeeraldise piires kaevandatavat liiva on sobilik kasutada üld- ja teedeehituses.

TEGEVUSE KIRJELDUS

Mäeeraldisel on varasema kaevandamistegevuse käigus eemaldatud valdav osa maavaral lasuvast katendist. Katend, mis käsitletaval alal koosnes kasvukihist ja selle all paiknevast orgaanikarikka liiva kihist, on paigutatud mäeeraldisele 2–4 m kõrgustesse vallidesse ning seda saab vajadusel kasutada hiljem karjääri korrastamisel. Katend on osaliselt eemaldamata ala põhja- ja idaosas ning lõunaosas kokku ca 1,74 ha pindalal koguses 8 tuh m³. Kogu ala katendi maht on 25 tuh m³ (varasemate Rebase II ja Rebase III liivakarjääri kaevandamislubade andmetel).

Kaevetööde jätkamisel kooritakse kasvukiht ning vallitatakse. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust, ei tohi aunasid tihendada. Kooritud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaale.

Katendi koorimiseks ja transportimiseks kasutatakse buldooseri, ekskavaatori, kopplaaduri või kallureid või loetletud masinaid kombineeritult. Peale piisava ulatusega ettevalmistustööde teostamist toimub maavara kaevandamine. Maavara kaevandatakse ekskavaatoriga või kopplaaduriga. Seejärel laaditakse kaevandatud materjal veokitele ekskavaatori või kopplaaduriga.

Kaevandmise käigus toimub ka osaliselt karjääri korrastamine. Karjääri korrastamise suund on veekogu ja/või rohumaa. Mäeeraldise nõlvadele moodustatakse kaevandamise käigus ohutud kalded, arvestades kaevandatava materjali loomuliku varisemise nurka (püsinõlvust). Karjääri püsinõlvuseks on arvestatud 1:2 vee peal ja

1:5 allpool veetaset. Peale karjääri ammendumist kasutatakse vallidesse ladustatud katend karjääri korrastamisel. Katendit, mida ei vajata korrastamiseks, võib võõrandada maapõueseaduse § 99 alusel. Võõrandamise käigus ei toimu jäätmekäitlust, vaid katend võõrandatakse kui kaup, mis ei kuulu jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

KAEVANDAMISJÄÄTMED

JäätS § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Sellekohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida katendit, koguses kokku 25 tuh m³ (sh eemaldamata katend koguses 8 tuh m³), mis ei ole n.ö taotletud (oodatud) lõpp-produkt.

Katend, mis koosneb kasvukihist ja orgaanikarikkast liivast, on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest kaevandataval alal ei ole fikseeritud jääkreostust ning JäätS § 1 lõike 33 kohaselt on saastumata pinnas seaduse tähenduses pinnas, mis eemaldatakse kaevandamise käigus maapinna ülemisest kihist ja mida ei loeta saastunuks vastavalt Eesti või Euroopa Liidu õigusaktidele. JäätS § 4 alusel on katend käsitletav püsijäätmetena, sest materjal on inertne, ei lagune ega lahustu looduslikus keskkonnas, keskkonnale ohtlike ainete sisaldus ei ületa nendes looduslikku fooni ning need ei sütti ise ega põle. Samuti ei ole katend biolagundatav ega mõjuta ebasoodsalt muid sellega kokkupuutesse sattuvaid aineid viisil, mis põhjustaks keskkonna saastumist või kahju inimese tervisele. Katendi leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnakoormust, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades.

Vastavalt JäätS § 2 lõike 4 alusel kehtestatud valitsuse määrusele (Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu) võib katendi liigitada jäätmeks koodiga 01 01 02 (Mittemaaksete maavarade kaevandamisjäätmed).

Kaevandamisjäätmeid ei teki maavarakihi väljamise käigus, sest kaevandatud maavarakiht kaubastatakse terves ulatuses.

JÄÄTMEHOIDLA

JäätS § 35² kohaselt loetakse jäätmehoidlaks iga ehitist või ala, mida kasutatakse tahkel, vedelal, lahuse või suspensiooni kujul olevate kaevandamisjäätmete kogumiseks või ladestamiseks sh ka rohkem kui kolmeks aastaks saastumata pinnase ladestamise ala. Seega mäeeraldise teenindusmaale juba moodustatud katendivallide ala ning kaevetööde jätkamisel täiendavalt kooritava katendivallide ala tuleb käsitleda kui jäätmehoidlat. See ala vastab jäätmeseaduse § 35² kohaselt B-kategooria jäätmehoidlale, kuna ei esine lõikes 5 (A-kategooria jäätmehoidla määramine) loetletud asjaolusid. Välistatud on jäätmehoidlalt õhu või vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik, sest tegemist on saastumata materjaliga. Samuti on välistatud jäätmehoidlalt tuule- ja vee-erosiooni mõjul materjali laialikandumise oht, sest vallid haljastuvad vegetatsiooniperioodil 1...3 kuu jooksul. Vallid on suhteliselt madalad (kõrgus alla 4 m), millega on tagatud ka nende stabiilsus.

Katendivallid ehk jäätmehoidla likvideeritakse mäeeraldise korrastamisel, kui vallides olev kasutatakse karjääri korrastamisel ja vallidealune ala silutakse. Tulenevalt jäätmeseaduse § 1 lõikest 3² ei ole B-kategooria jäätmehoidla käitlemiseks vaja

jäätmeluba (jäätmeseadus § 73 lõige 2 punkt 8) ning selle suhtes ei rakendata jäätmeoidla sulgemise nõudeid.

Koostaja: Helen Männamets
OÜ J.Viru Markšeideribüroo
11.01.2021